

[Hartel.]

Interesse, hvormed Spørgsmaalet om vor Skolelovgivning følges af Befolkningen. Det er ogsaa min Opfattelse efter mange Gange at have haft Lejlighed til at drøfte denne Sag, at Befolkningen nu ønsker en fast og for længere Fremtid gældende Ordning.

Det foreliggende Lovforslag adskiller sig paa væsentlige Punkter — og jeg kan føje til: paa en for os tiltalende Maade — fra dets Forgænger. Det er ikke uden Glæde, vi tager til Efterretning, at en Del af det, som vi havde Lejlighed til at fremføre, eller som andre fremførte, og hvorom vi var enige med de paagældende, har fundet Udtryk i det Lovforslag, den højtærede Minister har fremsat.

Jeg tænker her først og fremmest paa den Plads, som Lovforslaget tilsikrer Kristendomsundervisningen. I det Borgbjergske Lovforslag blev Skolens Formaals angivet saaledes: at give en Undervisning, der kan være det fælles Uddannelsesgrundlag for alle Samfundets Medlemmer. Jeg fremhævede dengang, og jeg fastholder det, at denne Formulering synes fattig og alt for afgrænset i Forhold til den Opgave af moralsk Karakter, som den gamle Skoleordning, byggende paa Anordningen af 1814, havde sat for den danske Folkeskole. Jeg formoder, at den højtærede Ministers egen menneskelige Indstilling har spillet ind, naar der paa dette Punkt er sket den Forandring, som det foreliggende Lovforslag giver Udtryk for.

Heller ikke jeg, saa lidt som nogen inden for vor Gruppe, tror paa en moralsk Paavirkning af blivende Værdi, hvis den ikke bygger paa et, om jeg saa maa kalde det, moralsk kategorisk Imperativ uden for os selv. Derfor stiller jeg mig ogsaa meget tvivlende over for, hvad der i det hele taget skal forstaaes ved det, der i Lovforslagets § 53 anføres som Meddelelse af Kendskab til almindelige moralske Begreber, og den højtærede Minister kunde gøre mig en Tjeneste, hvis han, naar han senere faar Ordet, vilde klarlægge for mig, og formodentlig for andre her i Tinget, hvad der i Grunden menes med denne almindelige Betegnelse: almindelige moralske Begreber. Jeg forstaaer, at det er en Moral byggende paa et andet Grundlag end det, der gives gennem en religiøs Opfattelse. Jeg maa

advare mod saadanne udefinerbare Bestemmelser i Loven.

Hvad Formaalsparagraffen angaar, vilde jeg, naar det er Hensigten, at Kristendomsundervisningen skal være en Bestanddel af Folkeskolens Undervisning, have fundet det rigtigere, om der i Formaalsparagraffen havde staaet: Kristendomsundervisningen er med de i § 53 nævnte Undtagelser obligatorisk inden for Folkeskolen og skal være i Overensstemmelse med Folkekirkens evangelisk-lutherske Lære. Det havde været klarere end den Form, som Bestemmelsen nu har i Lovforslaget. Jeg anerkender, at Religionsundervisningen er, hvor Fagene anføres, gjort til et fast Fag, men det vilde dog have forebygget enhver Misforstaaelse, om det havde fundet Udtryk, saaledes som jeg her fremholder det.

Vi anerkender, at Ministeren i Lovforslagets § 8, Stk. 2, giver de Præster, som ikke er Medlemmer af Skolekommissionerne, Adgang til at udtale sig om Planen for Religionsundervisningen, hvilken de er forpligtet til at følge, og jeg beklager ligesom andre Talere, at Tilsynsloven ikke aabner Mulighed for, at Præster i Byerne paa samme Maade kan følge Religionsundervisningen og have et vist Ord at skulle have sagt om den Form, Undervisningen i Religion antager i Skolerne dér. Jeg henstiller, at Ministeren hurtigst muligt tager hele dette Spørgsmaal op, og at det dobbelttydige, der ligger i den nuværende Ordning, bliver fjernet, saaledes at vi faar klare og ensartede Linier. Det, som efter moden Overvejelse findes at være rigtigt og værdifuldt for den opvoksende Slægt paa Landet, maa dog ogsaa være rigtigt og værdifuldt for den Ungdom, der vokser op i Byerne.

Vi paaskønner ligeledes at det 8de Skoleaar nu efter Lovforslaget bliver frivilligt baade for Hjemmene og Kommunerne, og at den vestjyske Skoleordning efter Lovforslaget kan bevares, ogsaa uden at der gøres Forsøg paa at gennemtvinge noget, der svarer til det 8de Skoleaar. Jeg vil støtte den Opfordring, som blev rettet bl. a. af Venstres ærede Ordfører, om at man sørger for rigelig Støtte til det Efter-skolearbejde, som er paakrævet; alle de Steder, hvor man ikke gaar til at indføre det 8de Skoleaar, vil et saadant Arbejde have en særlig Betydning og Værdi.